

Лепех-Давидович Софія Степанівна
студентка гр. ДСПУАзм-22, ННІПУ, ЗУНУ, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н., доцент Савчук С. В.

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ ІЗ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Відкритість і прозорість діяльності владних інститутів – важливий аспект демократизації системи публічного управління в Україні через створення певних умов з метою надання вільного доступу до суспільно важливої інформації, яка покликана гарантувати ефективність публічного управління, вільний розвиток суспільних відносин й загалом державотворення.

Засоби масової комунікації (далі – ЗМК) у розвинених країнах є вагомим посередником в обговоренні та аналізі важливих політичних і державно-управлінських рішень. Рівень довіри суспільства до органів публічного управління залежить від висвітлення їх діяльності ЗМК. Забезпечення вільного доступу громадян до інформаційних джерел і реалізації принципів свободи слова є головним вектором здійснення державної інформаційної політики України. У свою чергу, ефективна взаємодія органів публічного управління із ЗМК та, відповідно, створення сприятливих умов налагоджують цю взаємодію.

Мета співпраці публічного управління і ЗМІ (далі – ЗМІ) відображається в обґрунтуванні актуалізації та легітимності своїх цілей за допомогою отримання громадської підтримки. Для досягнення мети органи публічного управління залучають інструменти опосередкованого впливу на суспільство, якими і є ЗМІ. Перебуваючи у взаємодії з органами публічного управління, ЗМІ сприяють задоволенню потреб в інформації як суспільства загалом, так і його окремих елементів.

Для забезпечення взаємодії та єдності політичної й економічної влади, політичного й економічного управління суспільством та органами публічного управління до ключових засобів зараховуються інформаційний менеджмент та інформаційно-політичне управління медіаринком [1].

Тому інформаційна політика прирівнюється до політичної й економічної влади. За умови побудови і трансформації інформаційного суспільства зазначений процес є закономірним. Співпраця засобів масової інформації з політичним режимом є кооперацією зусиль і має бути спрямована на встановлення й підтримку співпраці ЗМІ з органами публічного управління та влади із засобами мас-медіа. Йдеться про необхідність налагодження відносин соціального партнерства й розвитку діалогових інформаційних технологій замість маніпуляційних і тоталітарних.

У моделях взаємодії ЗМК й органів публічного управління проявляється значний вплив на свідомість громадськості, оскільки ставлення до влади формується під впливом мас-медіа. Спільною рисою моделей є наявність комунікатора та реципієнта, відповідно відмінність полягає у проміжній ланці, тобто способі й учасниках передачі повідомлення. Основна роль у формуванні

думки спільноти саме стосовно ЗМК, що вимагає від них відповідальності, професійності й компетентності, відводиться теорії «соціальної відповідальності», «залежності», «використання та задоволення».

Проблема публічної комунікації є актуальною для місцевих органів влади. Теоретично вона спричинена нестачею належних матеріальних і людських ресурсів, а, головне, відсутністю розуміння більшістю посадових осіб важливості комунікації для забезпечення громадської підтримки не лише своїх рішень, а й легітимності влади загалом [2].

Легітимаційний потенціал ЗМК відображається насамперед у їхній природі та місії: можливості одночасного охоплення великої частини суспільства, обов'язку доводити до громадян об'єктивну, достовірну, неупереджену інформацію за процеси, що відбуваються в суспільстві та впливають на його розвиток.

ЗМІ можуть використовувати або безпосередньо використовуватися як для досягнення консенсусу, що є необхідною умовою легітимації, так і для роз'єднання, поділу суспільства щодо певних подій. Вони формують думку і настрої суспільства, використовуючи технології маніпуляції.

Для ефективної реалізації комунікативної політики науковцями розроблено моделі формування громадської думки, які становлять основу технологій легітимації влади [3].

Організація форм взаємодії зі ЗМК має свою специфіку на центральному та місцевому рівнях. Про це свідчить практика проведення щотижневих прес-конференцій представників місцевих органів державної влади й місцевого самоврядування, під час яких вони висвітлюють важливі події, що відбулися та анонсують події поточного тижня, відповідають на запитання журналістів. Так забезпечується подання усіма ЗМК офіційного погляду на події, що відбуваються на певній території. Виділяються найважливіші акценти, які можуть публікуватися у розширених матеріалах. У межах моделі порядку денного є можливість реалізувати й такий варіант технології легітимації влади, як відволікання уваги від гострих невігідних тем, пропонуючи журналістам інформацію про нейтральні події чи реалізовані успішні проекти [4].

Характерною формою роботи органів влади й аудіовізуальних ЗМК місцевого рівня є зустрічі в прямому ефірі з керівниками органів публічної влади. Особливістю таких передач є можливість присутнім та зацікавленим особам отримати відповіді на проблемні питання. Варто зазначити, що такий вид комунікації є досить популярним серед громадян, адже не кожен має змогу потрапити на прийом до посадової особи, крім того, ефект публічно поставленого запитання й отриманої відповіді надає впевненості у вирішенні проблеми. Це дає змогу отримати зворотний зв'язок і врахувати думки та пропозиції громадян під час прийняття рішень, зменшити навантаження на працівників відділів, які працюють зі зверненнями громадян. Специфіка соціально-політичної ситуації кожного населеного пункту визначає вибір і змістове наповнення форм роботи органів влади зі ЗМІ. Зустрічі відбуваються, щоб наочно продемонструвати результати діяльності або ж привернути увагу до нагальних проблем [5].

Для аналізу громадської думки органами публічного управління передбачені відповідна адміністративна структура (Національний інститут стратегічних досліджень) і відповідні суб'єкти, що обираються державним замовником. Законом України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» в 1997 р. № 539/97-ВР передбачено, що аналіз взаємодії суспільства з органами публічного управління всіх рівнів повинен здійснюватися відповідними відділами зі звернення громадян, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету.

Специфіка зв'язків із громадськістю в управлінні суспільними процесами дає відповідні підстави до розгляду їх як тривалого, планового та свідомого впливу на створення певного внутрішнього й зовнішнього соціального, політичного та психологічного середовища, яке має сприяти формуванню позитивного іміджу суб'єктів публічного управління та викликати позитивний, довірливий настрій зазначеного оточення щодо органів публічного управління.

За умови розвитку сучасного інформаційного суспільства та його характеру PR-діяльність набуває зовсім іншої якості під впливом того, що держава виступає як відповідна структура, а головною метою є влада, а управління – контроль упорядкування економічних, політичних, соціальних та інших відносин суспільства, через що стратегія комунікацій держави й суспільства ґрунтується, відповідно, на новому за своїм принципом понятті «взаємодія».

У широкому розумінні взаємодію суспільних структур із державою розкрито через підтримку, врахування пропозицій і думок, право на інформацію, залучення до участі під час підготовки рішень, наділення контрольними повноваженнями, залучення до роботи в державних органах. Інститути відкритої демократії, зокрема: суспільні палати й ради, погоджувальні комісії, слухання з різних проблем функціонують як закріплені на законодавчому рівні форми. Крім того, існують різноманітні технології та механізми зв'язків із громадськістю, необхідні для органів публічної влади і громадських організацій.

Зв'язки з громадськістю в публічному управлінні сприяють державі у прийнятті управлінських рішень. У результаті такої взаємодії змінюється стан не тільки об'єкта, а й суб'єкта такої взаємодії. Дана модель є оптимальною в управлінні складними процесами комунікацій, що створюються при відповідних умовах взаємодії держави та суспільства [6].

Ефективний діалог із суспільством, відкритість і прозорість, налагодження системи відносин між органами публічного управління на всіх рівнях та суспільством – це сучасне інформаційне суспільство, а прозорість, відкритість, наявність зворотного зв'язку та поінформованість вимагається від органів публічної влади.

Через залучення різних технологій і напрямів реалізації інформаційної взаємодії з громадськістю відбувається демократизація державного управління, зокрема, і на самоврядному рівні; посилюється розвиток громадянського суспільства; активізується участь громадян у державному управлінні.

Ефективність взаємодії органів публічної влади та ЗМК залежить від стабільності й послідовності методів і заходів їх співпраці, що за наявності концептуальних підходів до комунікаційної та інформаційної державної політики є ключовим. Від рівня стабільності цих концептуальних підходів залежить можливість зміни напрямів взаємодії органів публічної влади та ЗМК, використання нецивілізованих підходів, зміщення демократичного розвитку процесів державотворення. Україна досі не вичерпала всіх підходів, засобів і можливостей стосовно вдосконалення взаємодії органів публічного управління й ЗМК, проте напрацьований досвід такої взаємодії у зарубіжних країнах становить неабиякий інтерес для України й потребує подальших досліджень.

Список використаних джерел:

1. Питання Міністерства цифрової трансформації: Постанова КМУ від 18.09.2019 р. № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#Text>.
2. Горбата Л. П. Удосконалення механізму інформаційної відкритості діяльності органів публічної влади в Україні. *Науковий вісник: державне управління*. 2020. № 5. С. 60-69. URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/95?fbclid=IwAR2eNlPbmiHtRkkNnUR8sJOnfXLzcXGJKLRIqZC6bVTwSV0vs-gcekjzubI>.
3. Пашина Н. П. Роль засобів масової комунікації в процесі політичної ідентифікації соціальний суб'єктів. URL: <http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/900/1/Пашина.pdf>.
4. Висоцький О. Ю. Громадська думка як головний об'єкт впливу легітимаційних технологій. *Гілея*. 2012. Вип. 57. URL: http://archive.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya,2012_57/Gileya57/P14_doc.pdf.
5. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ. ун-т ім. Тараса Шевченка [2-ге вид., допов.]. К.: ВЦ «Київ», 2009. 307 с.
6. Горбата Л. П. Актуальні питання імплементації принципів Міжнародної хартії відкритих даних в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 4. С. 109-115. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2021/20.pdf.